

Eladó autók

Új használtgépjármű-értékesítő telepet nyitott néhány nappal ezelőtt Ságváritelepen, a vasúti töltés melletti részen a Dél-Tisza Menti Áfész. Eladókat és vásárlókat minden hétköznapon és szombat délelőttönként várnak itt.

Szentendrei emlékkönyv

A szerb tudományos és művészeti akadémia kiadásában — Szentendrei emlékkönyv — címmel tanulmánykötet jelent meg Belgrádban a mai Magyarország területén élő szerbek történelméről, és kultúrájáról. A kötet az akadémia 12 évvel ezelőtt létrehozott úgynevezett Szentendrei választmányának szerkesztésében 23 jugoszláviai és magyarországi történész, néprajzkutató, irodalom- és művészettörténész tanulmányait tartalmazza, amit értékes irattári anyag egészít ki. Rövidesen elkészül a kiadvány második kötete is.

Útlevelemmel és anélkül

Hogyan alakul az Erdélyből érkezők sorsa?

A magyar politika — amint ezt több hivatalos nyilatkozat és állásfoglalás leszögezte — feladatának tartja a határokon kívül élő magyarok helyzetének figyelemmel kísérését, érdekeiknek szükséges és lehetőség szerinti védelmét. Ezzel összefüggésben a közvélemény élénk érdeklődéssel követi mind az Erdélyből érkezők megannyi emberi drámáját, mind a helyzetük rendezésére tett lépéseket.

Hányan vannak, hogyan és kik foglalkoznak velük, miképpen alakul a jogi helyzetük, milyen segítséget kapnak, mi módon jutnak munkához; egyáltalán, miképpen igyekeznek jobbra fordítani sorsukat az az ország, amelytől életük megváltozását remélik. Egyebek között e kérdésekre kért választ az MTI-Press munkatársa a Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok ügyeivel foglalkozó Állami Tárcaközi Bizottságtól.

átképzési támogatást — szögezi le az ÁTB.

A korrekciós mód ki-terjed a gondok ismertetésére is, amelyekkel számolniuk kell a külföldi állampolgároknak. Megtutjuk, hogy a tanácsok arról is tájékoztatják őket, hogy akik csak Magyarországra érvényes útlevelemmel rendelkeznek, nem kaphatnak engedélyt a továbbutazásra. És azt is tudniuk kell, hogy a Romániában maradt családtagok áttelepítésére, a családtagok jelenleg nincs esélye.

Arra a kérdésre, hogy hány munkahelyet ajánlottak fel eddig a különböző vállalatok, intézmények, azt a választ kaptuk, hogy az országos adat pontosan nem határozható meg, hiszen a tartózkodási engedély birtokában nincs különbség magyar vagy román állampolgárságú munkavállaló között. Figyelemre méltó tény azonban, hogy Budapesten 8050 munkahelyet ajánlott fel 650 vállalat a Magyar Vöröskereszt és a Hazafias Népfőrdönt közös irodájának. Ami a megyéket illeti, ott a megyei tanács koordinálja az intézkedéseket érintett szervezetek. A beilleszkedést szolgálja, hogy az Állami Bér- és Munkaügyi Hivatal — a Tárcaközi Bizottság tagjaként — megbízta a Munkaügyi Információs Központot, hogy tájékoztassa a tanácsokat a munkavállalási és szálláslehetőségekről. Jelenleg öt városban: Budapesten, Debrecenben, Szegeden, Nyíregyházán és Békéscsabában létesítettek átmeneti szálláshelyeket.

Az Állami Tárcaközi Bizottság egyébként azt javasolta, hogy a tanácsok a lehetőségeikhez mérten, a magyar állampolgárokkal azonos módon kell elbírálni. Mivel a cél az, hogy a külföldi állampolgárok lehetőleg szakképesítésüknek megfelelő munkakörbe kerüljenek, ezért nem csak a foglaltságot ajánljának fel, hanem lehetőleg a szakterületükön helyezték el őket. Az érvényes jogszabályok módot adnak arra, hogy a munkáltatók a román állampolgárságú dolgozók számára is igénybe vegyék az

magyar állampolgárok érdekeit nem sértve segítsék hozzá tartós szálláshoz a külföldi állampolgárokat.

Arra is lehetőség van, hogy a tanács rövid időre magára vállalja a lakbérkifizetését. Azoknak a külföldieknek, akik aprófalvakban telepednek le, a tanácsok megteremtik a beköltözés lehetőségét.

Mi történik a betegekkel, s egyáltalán azokkal, akik szociális támogatást igénylenek? Megtutjuk, hogy elsősegélyben, és adott esetben sürgős orvosi ellátásban részesülhetnek. A tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldieket megilleti a térítésmentes orvosi kezelés, ugyanúgy, mint a magyar állampolgárokat.

Valamennyi társadalmi juttatásra való jogosultság (betegség, anyasági, nyugdíj) — bár előzetes munkaviszonyhoz kötődik — tartamában beszámítható a megfelelően igazolt romániai munkaviszony is. Azok a külföldiek, akik már dolgoznak, családi pótlékot kaphatnak, keresőképtelenség esetén pedig táppénzre jogosultak. Megilleti őket a terhesgég, gyermekgondozási díj.

Mi lesz azokkal a gyerekekkel, akik most már magyar iskolában akarnak tanulni? Ezzel kapcsolatban elmondhatjuk, hogy a tartózkodási engedély birtokában nincs megkülönböztető elbánás. Beiratkozhatnak az iskola megfelelő osztályába, a hiányzó okmányokat az igazgató előtt tett írásos szülői nyilatkozat pótolhatja. Az egyetlen kivétel: megfelelő előzmény hiányában érettséghez a középiskola teljes utolsó évfolyamát Magyarországon kell elvégezniük. Az ÁTB javasolja, hogy a magyarul nem tudó gyereket nemzetiségi iskolába vegyék fel.

Az engedéllyel Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárok beilleszkedésének, megfelelő életkörülményeik megteremtésére elsősorban állami, tanácsai feladat. Ugyanakkor szükség van a társadalom segítő közreműködésére. Ez a segítő-készség sokoldalúan nyilvánul meg a különböző vállalatok, szövetkezetek, intézmények, egyesületek, baráti társaságok, alkalmi csoportosulások és magánszemélyek részéről.

A társadalmi összefogás szervezésére, az állami, tanácsai tevékenységgel való összehangolására az ÁTB a Magyar Vöröskeresztet kéri fel. A Vöröskereszt központi OTP-csekk számlát nyitott, fogadja és elosztja a ruha-, bűtorsegélyeket. A Vöröskereszt által szervezett társadalmi összefogás mellett már eddig is elismerésre méltó segítőmunkát végeztek a különböző egyházak — emelték ki az MTI-Press számára adott tájékoztatás során, az Állami Tárcaközi Bizottság illetékesei.

Növekvő önállóság — erősödő önkormányzatok

Kétszintű igazgatás a községeknél is

A korszerűsödő igazgatási rend bevezetésének körülményeiről, lényegéről beszélgettünk Somogyi Ferencel, a Csongrád Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága titkárával.

— Milyen előzmények után érkezett el megyénk 1988. április 1-jéig?

— A járásiok megszűnéséig, 1983 végéig kell visszpillantanunk, hiszen ettől kezdve van napirenden a kétszintű irányítás feltételeinek megteremtése. A tanács törvény lehetővé tette, hogy kísérleti jelleggel, tapasztalatszerzési szándékkal három nagyközségben — Mindszent, Üllés és társközsége Forráskút, Csanádpalota és társközsége Kövegy — bevezessük a közvetlen megyei irányítást. Ezzel párhuzamosan általában is szűkült a városok közreműködése, míg fokozatosan nőtt a községek önállósága. Hadd utaljak példaként az egységes pénzügyi gazdálkodás bevezetésére, vagyis arra, hogy a források elosztásába már csak a helyieknek van beleszólása. 1987-ben központi akaratként is felmerült a kétszintű igazgatás bevezetésének meggyorsítása. A tapasztalatok birtokában mi is áttekintettük a helyi tanácsok helyzetét, szemlélyi és tárgyi felkészültségét, a testület, s a lakosság fogadóképességét. Két alternatívában gondolkodtunk: vagy azonnal bevezetjük mindenütt, vagy a feltételek függvényében fokozatosan. Az utóbbit tartottuk ésszerűbbnek. Kellő körültekintés után, a lehetőségek messzeemenő figyelembevételével az első ütemben — az említett három nagyközségen kívül — a következő települések kerültek április 1-jétől kétszintű igazgatás körébe: Sándorfalva — Dóc társközséggel, Kiszombor — Klárafalva és Ferencszállás társközséggel — Nagymágyocs — Árpádhalm társközséggel —, mint nagyközségi közös tanácsok, továbbá Szegvár nagyközségi, Rószke, Szatymaz, Zsombó községi, illetve — Pusztamérge — Öttömös társközséggel — községi közös tanácsok.

— Miért jobb egy községnek, ha ott kétszintű a közigazgatás?

— Mindenekelőtt: tovább bővül a tanácsok hatóköre, növekszik az önállósága, erősödik önkormányzati jellege. De hogy konkrétan legyenek: az említett községek április 1-jétől a városokéval közel azonos hatásköröket, jogosítványokat kaptak. A decentralizációval a lakosság valamennyi tanácsai államigazgatási ügyét helyben intézik, legyen az gyámügy, kisajátítás vagy más első fokú hatósági intézkedést igénylő feladat.

— Bár megfelelően előkészített, az érintettekkel több-

szöri konzultációban kiértékelte döntésről van szó, a helyi feltételek megfelelnek-e a megnövekedett feladatoknak?

— A nagyközségeknél könnyebb helyzetben voltunk, mivel létszámban is erősebb a szakembergárda, így a fogadóképesség és jártasság személyi oldala biztosítva van. A többi bevont községnél is az átlagot meghaladó feltételek vannak. Viszonylag stabil az apparátus, nagyobb az egyetemlet, főiskolát végzetek aránya, több az államigazgatásban jártas szakember. Persze, több helyütt és több hatósági területen további erősítésre van szükség. Ilyen például az építési terület. Jól bevált formának és jövőbe mutató lehetőségnek ígérkezik azonban az egyes települések közötti különböző társulási formák kialakítása. Az ilyen igazgatási együttműködések csökkentik a lakosok ügyintézési terheit, jobban kihasználják a képzett hatósági dolgozók munkaidejét, érvényesül a kistérségi gondolkodás, s ezen az alapon gyakran a települések egyéb irányú együttműködése is kibontakozhat. Itt azonban meg kell jegyezni, hogy e forma is csak akkor működőképes, ha az ügyfelfogadás mindegyik társult községben egyformán biztosított. A társulások természetesen nemcsak község és község viszonylatában, de bizonyos területeken a városokkal köve is üdvözlőtokek lehetnek. Mire gondolok? A kommunális ellátásra, a szolgáltatásfejlesztésre, a szociális és egészségügyi ellátásra, oktatásra és közművelődésre, környezetvédelemre és nem utolsósorban az igazgatásra.

— A közvetlen megyei irányítás nem jelent-e közvetlen megyei beleszólást is?

— Ha így lenne, derékba törnének minden demokratikus törekvésünket. A kétszintű közigazgatás nemcsak a községeknek jelent változást, de a megyei tanácsai vezetésnek is. Teljesen más munkamódszerekkel követünk mi is. Legfőbb feladatunk a helyi tanácsai munka szükség szerinti segítése a kapott jogkörök mind maradéktalanabb ellátására. Így, akár felsőfokú beiskolázással a vezetés színvonalának erősítése, megyei felkészítő tanfolyamok szervezése, illetve menet közben a szakigazgatási szervek minő alkalmasabbá tétele feladatai ellátására, a közmegelegedést kiváltó együttműködésre. Ugyanilyen fontos az

információs rendszer — oda-vissza történő — javítása is. Ehhez tartozik a szakmai kérdések helyszíni, problémamegoldást szolgáló megbeszélése is. A nyílt községpolitika megvalósulása ehhez is hozzájárul. A segítő, inspiráló, koordináló megyei munkamódszerhez természetesen szervesen illeszkedik a törvényességi felügyelet gyakorlása is, elsősorban az egységes szemléletű jogalkalmazás elősegítésével. A megyei tanácsai szervek normatív irányításának, az egységes joggyakorlat érvényesítésének, illetve a szakmai támogatásának legközvetlenebb segítője a most kialakított területfelosztási hálózat. Tizenkét kiskörzetet alakítottunk ki, három-három községenként. Ezekhez tartozik egy-egy területfelelős. S még egy: a másodfokú hatósági munkát is igyekezzünk úgy irányítani, hogy inkább mi megyünk a községbe, ahol a probléma keletkezett, mint-hogy a lakónak kelljen a megyeszékhelyre utaznia.

— A kétszintű igazgatás bevezetésének első üteméről beszélünk. Hogyan, s mikor tovább?

— Jelenleg a megye lakosságának — a városokat is beleértve — már 80 százalékát érinti a kétszintű irányítási forma. A községi feltételek további javításával 1990—91-ig szeretnénk teljesíteni a helyi önkormányzatok körét.

Örfi Ferenc

Számítástechnika a geodéziában

A számítógépek, a számítástechnika a fejlett országokban ma már a gazdaság, a közigazgatás, de még a kultúra területén is jelen van. A tanácsai igazgatás sem nélkülözheti korunk tudományának áldásait, hiszen a nyilvántartás, az adatközlés, a változások bejegyzése rendkívül sok ember munkát igényel. Az adathalmazt pedig a gép jóval könnyebben tudja „fejben” tartani, mint az ember. Van tehát megoldásra váró feladat bőven. Ezért rendezték meg tegnap délelőtt Szegeden, a városi tanács klubjában a térinformatikai szakmai napot.

De mi is az a térinformatika? A településirányítási műszaki információrendszer célja, hogy egy település és vonzáskörzete műszaki információit tárolja, megőrizze egységes geometriai alapon nyugvó rendszerben. A szisztéma képes rá, hogy egy várost, annak területén lévő utakat, földterületeket, vezetékeket és épületeket a térbeli megje-

lenéssel együtt modellezze, s ehhez megadja a szükséges információkat.

Papp Gyula, a szegedi városi tanács elnöke megnyitó beszédében elmondta, a tanácsai igazgatásban nagy tömegű manuális munkát lehet helyettesíteni számítógépekkel. Szerencsére ma már a gépek ára is lehetővé teszi, hogy a legszélesebb körben alkalmaz- zák őket. Megoldhatóvá vált, hogy a városok infrastruktúráját számítógéppel tervezzék. Szeged — Győr városával együtt — úttörő szerepet kapott és vállalt a térinformatikai rendszerek kidolgozásában és gyakorlati hasznosításában. A Budapesti Geodéziai és Térképészeti Vállalat ugyanis Szeged közigazgatási területére dolgozta ki azt a kísérleti mintarendszert, amely később alapja lehet más hasonló számítógépes megoldásoknak. Ez a programrendszer a város és környéke, összesen 34 ezer hektár-

nyi terület adatait tartalmazza. Úgynevezett digitális térképeket készítettek, ami azt jelenti, hogy a megfelelő program lehívásával a képernyőn megjelenik a kívánt térképrészlet. Ezen a térképen naprakészen lehet bejelölni a változásokat, módosításokat. Valószínűleg forradalmasíthatja mindez a földhivatal munkáját.

Egyelőre még kísérleti jelleggel működik a térinformatikai rendszer. A tegnapi, szegedi rendezvény hozzájárulhat, hogy ne csak elméletként, hanem a gyakorlatban is hasznosítható legyen a számítástechnikai szakemberek újdonsága. Ennek később a lakosság is hasznát veheti, hiszen pontos, naprakész információkat kaphat. Nem véletlen, hogy — többek között — a rendszer két alapkövetelménye: az aktualitás és a hitelesség.

A szakmai nap résztvevői délután konzultáción vettek részt.

S. Z.